

Olsztyn, dnia 17 lipca 2018 roku

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
PS-V.431.1.8.2018

**Pani
Irena Kasprzycka
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Iławie**
ul. Grunwaldzka 9A
14-200 Iława

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie (ul. Grunwaldzka 6A; REGON 004450214; NIP 744-000-49-45).
(akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie nadzorowała:

- **Pani Irena Kasprzycka**, która od **dnia 1 stycznia 2004 roku** zajmuje stanowisko Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie.
(akta kontroli str. 3-6)

Kontrolowane zadania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie realizowane były przez Dział Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych.

- **Na stanowisku Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych** (który do dnia 23 listopada 2011 roku nosił nazwę Referatu Świadczeń Rodzinnych) – od 1 maja 2004 roku - zatrudniona jest **Pani Maria Jabłońska**.
(akta kontroli str. 7-15)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 30 kwietnia 2018 roku nr FK-IV.0030.342.2018 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie;
(akta kontroli str. 16-17)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 1/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 30 kwietnia 2018 roku nr FK-IV.0030.343.2018 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie.
(akta kontroli str. 18-19)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 23 maja 2018 roku do 30 maja 2018 roku (z przerwą w dniu 25 maja 2015 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 46/2018 – w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie.
(akta kontroli str. 20)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia rodzicielskiego oraz realizowania ustawowych zadań z zakresu opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy i zadań ustawowych z tym związanych;
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres zasiłkowy 2017/2018 (od 1 listopada 2017 roku do 30 kwietnia 2018 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2234) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1952 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy kwartalnego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych za IV kwartał 2017 roku i za I kwartał 2018 roku, a także na podstawie informacji otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie od 1 listopada 2017 roku do 31 marca 2018 roku z dotacji Wojewody - na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych - wydatkowano ogółem kwotę 4.598.979 zł, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono 1.914.653 zł (stanowiło to 41,63% kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne w tym okresie), w tym na:

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka – kwotę 134.000 zł (134 świadczenia);
- zasiłek pielęgnacyjny – kwotę 1.171.368 zł (7.656 świadczeń);
- specjalny zasiłek opiekuńczy - kwotę 120.796 zł (233 świadczenia);
- świadczenie rodzicielskie - kwotę 488.489 zł (536 świadczeń).

Środków własnych na realizację zadań w rozdziale 85502, w wyżej wymienionym okresie, nie angażowano.

(akta kontroli str. 171-174)

2. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) - *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w Gminie Miejskiej Iława, stanowiło to:

- 82.447,03 zł - w 2017 roku;
- 24.013,85 zł - w I kwartale 2018 roku.

(akta kontroli str. 175)

3. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U z 2017 r., poz. 2092) - *zwanej dalej ustawą o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.

Organ właściwy z uzyskanego dochodu nie przeznaczył środków własnych na realizację zadań w rozdziale 85502.

(akta kontroli str. 176)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejska Gmina Iława liczy około 33.100 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Burmistrz Miasta Iławy.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Burmistrza Miasta Iławy - zgodnie z art. 20 ust.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie.**

(akta kontroli str. 5-6; 8-11; 167)

W jednostce kontrolowanej decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. Burmistrza Miasta Iławy.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu* nadanego mu Uchwałą Nr XXIX/296/12 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 28 listopada 2012 roku (z późniejszymi zmianami – wprowadzonymi następującymi Uchwałami Rady Miejskiej w Iławie: Nr XLV/463/13 z dnia 18 grudnia 2013 roku; Nr XLIX/500/14 z dnia 29 kwietnia 2014 roku; Nr L/516/14 z dnia 25 czerwca 2014 roku; Nr V/24/15 z dnia 22 stycznia 2015 roku; Nr VI/47/15 z dnia 23 lutego 2015 roku; Nr XXIV/2013/16 z dnia 25 kwietnia 2016 roku; Nr XLII/350/17 z dnia 19 czerwca 2017 roku).

(akta kontroli str. 21-40)

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej w § 2 ust 5 pkt 3 określał, że „(...) 3) *Ośrodek realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (...)*”.

(akta kontroli str. 32)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 58/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie z dnia 29 grudnia 2017 roku.

(akta kontroli str. 41-71)

Do dnia wprowadzenia powyższego *Regulaminu* w Ośrodku obowiązywał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 13a/2013 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie z dnia 20 maja 2013 roku (wraz z późniejszymi zmianami).

(akta kontroli str. 41; 72-107)

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej. W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie utworzony został Dział Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych zajmujący się – między innymi - realizacją zadań wynikających z: ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów; ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W Dziale tym – na dzień rozpoczęcia kontroli – merytoryczne zadania związane z realizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych wykonywało 4 pracowników zatrudnionych na pełnych etatach na czas nieokreślony (w tym: 2 starszych inspektorów; 1 inspektor; 1 podinspektor) oraz Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych, który sprawował również nadzór nad realizacją wszystkich zadań wykonywanych przez Dział.

(akta kontroli str. 7-15; 108)

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia działań kontrolnych zarówno Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS w Iławie, jak i merytoryczni pracownicy realizujący, między innymi, zadania dotyczące świadczeń rodzinnych (4 osoby) posiadali zakresy czynności. Wśród zadań wymienionych w analizowanych – w trakcie kontroli - zakresach czynności wyszczególnione były, między innymi, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str. 12-13; 109-110; 113-115; 118-119; 122-123)

Dyrektor Ośrodka (w dniu 29 maja 2018 roku) w czasie trwającej kontroli uaktualnił zakresy czynności Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych funkcjonującego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie oraz czterech pracowników merytorycznych tego Działu realizujących, między innymi, kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 14-15; 111-112; 116-117; 120-121; 124-125)

Na podstawie udostępnionych kontrolerom dokumentów ustalono, że merytoryczni pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie realizujący, między innymi, zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych w dniu rozpoczęcia kontroli posiadali upoważnienia wydane przez Burmistrza Miasta Iławy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli str. 126; 128; 130; 132)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych - w dniu 25 maja 2018 roku - Burmistrz Miasta Iławy dokonał aktualizacji tych upoważnień.

(akta kontroli str. 127; 129; 131; 133)

Zarówno Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie, jak i Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych funkcjonującego w MOPS w Iławie – na dzień rozpoczęcia kontroli - posiadali upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

(akta kontroli str. 5; 8-10)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych - w dniu 25 maja 2018 roku - Burmistrz Miasta Iławy dokonał aktualizacji tych upoważnień.

(akta kontroli str. 6;11)

Zadania i kompetencje Dyrektora jednostki kontrolowanej określone zostały w *Statucie* i w *Regulaminie Organizacyjnym* Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie, a także w udzielonych mu upoważnieniach.

(akta kontroli str. 4-6; 32; 54-55; 66-69)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie - wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały: sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolującym certyfikaty.

(akta kontroli str. 134-165)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie ma swoją główną siedzibę w wolnostojącym, jednopiętrowym budynku usytuowanym przy ul. Grunwaldzkiej 6A. W budynku tym mieści się również Dzienny Dom Pomocy Społecznej (z zapleczem kuchennym, stołówką, świetlicą, salą rehabilitacyjną oraz łazienkami i kabinami natryskowymi) oraz Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej. Administratorem budynku jest MOPS w Iławie.

Budynek zajmowany przez MOPS częściowo został pozbawiony barier architektonicznych (dotyczy to pomieszczeń znajdujących się na parterze). Ośrodek nie dysponuje windą, ale nie ma przeszkód, aby osoby niepełnosprawne, które mają trudności z poruszaniem się dostały się do budynku MOPS, gdyż przy wejściu głównym nie umieszczono żadnych schodów, usunięto też progi. Na parterze budynku zainstalowano domofon, który daje możliwość kontaktu osoby niepełnosprawnej z pracownikami MOPS pracującymi na piętrze budynku.

Większość pomieszczeń Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS w Iławie jest usytuowanych na parterze budynku (tj. dwa pomieszczenia dwuizbowe oraz jedno pomieszczenie jednoizbowe o łącznej powierzchni 76 m²).

W pomieszczeniach tych stanowiska pracy mieli: Kierownik Działu oraz pracownicy merytoryczni realizujący, między innymi, zadania objęte kontrolą wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ponadto Dział ten dysponuje jednym pomieszczeniem biurowym o powierzchni 18 m² usytuowanym na piętrze budynku - w pomieszczeniu tym pracują 2 osoby realizujące zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

Warunki pracy osób wykonujących kontrolowane zadania określono jako dobre. Ich stanowiska pracy wyposażone zostały w niezbędny sprzęt biurowy oraz urządzenia biurowe umożliwiające realizację tych zadań.

W pomieszczeniach biurowych zajmowanych przez pracowników wykonujących, między innymi, zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych umieszczono dodatkowe krzesła z przeznaczeniem dla interesantów. Zgłaszający się na ich stanowiska pracy interesanci mogą tam usiąść, przeprowadzić rozmowę z kompetentnym pracownikiem, w razie potrzeby mogą dokonać wypełnienia lub poprawienia druków.

Na parterze, na głównym korytarzu (na który wiodą drzwi pomieszczeń biurowych Działu Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Dodatków Mieszkaniowych) umieszczono stoły i krzesła przeznaczone dla klientów MOPS w Iławie – interesanci mogli tam usiąść i poczekać na załatwienie ich sprawy, bądź mogli wypełnić niezbędne druki. Przygotowano tam również kąciak dla dzieci, z którymi bardzo często przychodzą matki w celu złożenia wniosków o świadczenia.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw przechowywana była w zamykanych na klucz szafach znajdujących się w pomieszczeniach biurowych osób realizujących kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 166-170)

Podmiot realizujący zadania dotyczące świadczeń rodzinnych - zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych - może gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w tej ustawie, dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dane osobowe członków ich rodzin.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zarejestrowanie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „*ŚWIADCZENIA RODZINNE COMPUTERLAND*”.

(akta kontroli str. 177)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano dokumenty potwierdzające wykupienie licencji na oprogramowanie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Licencja na oprogramowanie została wykupiona w Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie.

Ustalono, że pracownicy merytoryczni jednostki kontrolowanej posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 178-182)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie prowadził **458** postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia rodzicielskiego (dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń), a także ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń oraz żądania ich zwrotu – zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **163** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, w tym **4** postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownych;
(akta kontroli str. 183; 184-189)
- **171** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego, w tym **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownych;
(akta kontroli str. 183; 190-194)
- **58** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia rodzicielskiego w tym **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji odmownej;
(akta kontroli str. 183; 195)
- **64** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego, w tym **7** postępowań zakończonych wydaniem decyzji odmownych;
(akta kontroli str. 183; 198-200)
- **2** postępowania administracyjne związane z ustalaniem wysokości nienależnie pobranych świadczeń oraz żądaniem ich zwrotu.
(akta kontroli str. 201)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie skontrolowano akta **35** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **42** postępowania administracyjne - zakończone wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w okresie objętym kontrolą – z zakresu: jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczeń rodzicielskich i specjalnego zasiłku opiekuńczego (z uwzględnieniem decyzji odmownych oraz postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu).

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 205-237)

Kontroli i analizie poddano:

- **8** spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, w których prowadzono **8** postępowań administracyjnych, w tym:
 - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
(akta kontroli str. 238-257)

- 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownych (w obu przypadkach z powodu przekroczenia kryterium dochodowego);
(akta kontroli str. 238; 258-263)
- **8 spraw** związanych z zasiłkami pielęgnacyjnymi, w których prowadzono **9 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 7 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego;
(akta kontroli str. 264; 265-284)
 - 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej (z powodu niespełnienia określonych warunków ustawowych – umiarkowany stopień niepełnosprawności powstał w 58 roku życia osoby ubiegającej się o zasiłek);
(akta kontroli str. 264; 289-291)
 - 1 postępowanie zakończone wygaszeniem - wcześniej wydanej - decyzji administracyjnej ustalającej uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego (z powodu zgonu świadczeniobiorcy);
(akta kontroli str. 264; 285-288)
- **8 spraw** związanych ze świadczeniami rodzicielskim, w których prowadzono **10 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczeń rodzicielskich;
(akta kontroli str. 292; 295-301)
 - 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji uchylających wcześniejsze decyzje ustalające uprawnienia do świadczeń rodzicielskich (w tym: w jednym przypadku z powodu podjęcia zatrudnienia, a w drugim przypadku z powodu uzyskania zasiłku macierzyńskiego na podstawie wydanego wyroku sądowego);
(akta kontroli str. 292; 293-294)
 - 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających wysokość nienależnie pobranych świadczeń oraz żądanie ich zwrotu.
(akta kontroli str. 292; 293-294)
- **11 spraw** związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym, w których prowadzono **15 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 10 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego;
(akta kontroli str. 302; 307-324)
 - 2 postępowania zakończone wydaniem odmownych decyzji administracyjnych (w tym: w jednym przypadku wnioskodawca nie sprawował faktycznie opieki nad osobą wymagającą tej opieki, a w drugim przypadku zostało przekroczone kryterium dochodowe);
(akta kontroli str. 302; 303-306)
 - 2 postępowania administracyjne – wszczęte na wniosek świadczeniobiorców - zakończone wydaniem decyzji uchylających wcześniejsze decyzje ustalające uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego;
(akta kontroli str. 302; 307-310)
 - 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji umarzającej (z powodu bezprzedmiotowości).
(akta kontroli str. 302; 319-320)

V. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy

Kontroli i analizie poddano akta 8 osób - pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca lutego 2018 roku.

(akta kontroli str. 325-343)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

VI. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej, udostępnionej dokumentacji oraz ze złożonych informacji w tym zakresie wynikało, że w okresie objętym kontrolą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie wpłynęły dwie skargi, które między innymi, dotyczyły spraw objętych kontrolą.

Jedna z nich dotyczyła zbyt opieszałego – zdaniem skarżących – załatwiania złożonych przez nich wniosków o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia wychowawczego. Zarzuty zawarte w tej skardze nie znalazły potwierdzenia - okazała się ona bezzasadna.

Druga ze skarg dotyczyła spraw związanych z ogólną działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie – w czasie trwających działań kontrolnych była ona w trakcie rozpatrywania przez Radę Miejską w Iławie, a Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał w tej sprawie jedynie wyjaśnień i informacji.

(akta kontroli str. 344-351)

VII. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

- W 8 przypadkach, co stanowiło 44,4% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, w których wynikała konieczność obliczania dochodu rodziny (18) - w sprawach dotyczących ustalania uprawnień do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego, podczas obliczania dochodu osób pobierających świadczenia z ZUS, nie uwzględniano wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne (dotyczyło to sytuacji, gdy ze wstępnej analizy wynikało, że wysokość składki nie będzie miała żadnego wpływu na przekroczenie ustalonego ustawowo kryterium dochodowego – stanowiącego warunek otrzymania świadczenia przez wnioskodawców). Powyższe przypadki dotyczyły postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji o numerach:

- MOPS.81277-000976/519A/11/2017;
- MOPS.81277-000552/519A/10/2017;
- MOPS.81277-001217/519A/12/2017;
- MOPS.81277-001793/519A/03/2018;
- MOPS.81277-001202/519A/12/2017;

- MOPS.81277-001163/519A/12/2017;
 - MOPS.81277-001175/519A12/2017;
 - MOPS-81277-000936/519A/11/2017.
- (akta kontroli str. 302; 307-310; 315-324)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 2 przypadkach - co stanowiło 25% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych - w sprawach związanych z przyznaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (8) stwierdzono niekompletność zgromadzonych dowodów w sprawie, gdyż nie dokonywano weryfikacji w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego (CBB) posiadania uprawnień do otrzymania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (nie sprawdzano w systemie, czy na dziecko nie zostało już pobrane takie świadczenie w innej jednostce). W czasie trwania kontroli dokonano weryfikacji i potwierdzono, że jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka została wypłacona tylko w jednostce objętej kontrolą - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami o numerach:
 - MOPS.81277-001563/517/02/2018;
 - MOPS.81277-001021/517/12/2017.
 (akta kontroli str. 238-239; 243-248)

Skutki ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 7 przypadkach - co stanowiło 24,1% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych kończących się wydaniem decyzji przyznającej świadczenia (29) - w aktach spraw na podstawie, których przyznawano zasiłek pielęgnacyjny stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń oraz o konieczności zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami.

Akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami o numerach:

- MOPS.81277-001247/ZP/12/2017;
- MOPS.81277-001610/ZP/02/2018;
- MOPS.81277-001719/ZP/03/2018;
- MOPS.81277-001296/ZP/12/2017;
- MOPS.81277-001366/ZP/01/2018;
- MOPS.81277-001481/ZP/01/2018;
- MOPS.81277-002366/ZP/10/2017.

(akta kontroli str. 264-288)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń rodzinnych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W 1 przypadku nie dokonano weryfikacji lat składkowych posiadanych przez świadczeniobiorcę w zakresie nabycia przez niego uprawnień emerytalno-rentowych spowodowanych zmianą - od 1 października 2017 roku - art. 6 ust.2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (wprowadzonej ustawą z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz.U z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.).

Powyższy przypadek dotyczył postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji o numerze: MOPS.81277-001202/519A/12/2017.

(akta kontroli str. 317-318; 333-341)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienie - na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

- W stosunku do osób – za które opłacano składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne – nie realizowano zadania wynikającego z art. 41 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm. („*Informacje zawarte w raportach, o których mowa w ust. 1-6, płatnik składek przekazuje ubezpieczonemu w podziale na poszczególne miesiące, za rok ubiegły do dnia 28 lutego roku następnego, na piśmie lub za zgodą ubezpieczonego - w formie dokumentu elektronicznego - w celu ich weryfikacji*”).

(akta kontroli str. 343)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

- W aktach osób, za które odprowadzono składki na ubezpieczenie zdrowotne nie dokumentowano występującego stanu faktycznego w zakresie posiadania przez świadczeniobiorców uprawnień do opłacania składek zdrowotnych - wynikających z art. 66 ust.1 pkt 28 z uwzględnieniem art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.) – w części podlegania/niepodlegania członka rodziny świadczeniobiorcy obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

(akta kontroli str. 325-333)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego

- W 3 przypadkach - co stanowiło 37,5% poddanych analizie akt spraw związanych z przyznawaniem specjalnego zasiłku opiekuńczego w zakresie zasadności opłacania lub nieopłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (8) - nie informowano świadczeniobiorców w sposób udokumentowany, z podaniem przyczyny, o nieopłaceniu za nich składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, w tym:

- w 1 przypadku nie poinformowano świadczeniobiorcy w sposób udokumentowany - z podaniem przyczyny - o nieopłaceniu za niego składki zdrowotnej.

Sprawa zakończona wydaniem decyzji o numerze:

➤ MOPS.81277-001198/519A/12/2017;

(akta kontroli str. 311-312)

- w 2 przypadkach nie poinformowano świadczeniobiorców - z podaniem przyczyny - o nieopłaceniu za nich składki emerytalno-rentowej.

Sprawy zakończone wydaniem decyzji o numerach:

- MOPS.81277-001793/519A/03/2018;
 - MOPS.81277-000552/519A/10/2017.
- (akta kontroli str. 309-310; 315-316)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień – nie mających wpływu na kontrolowaną działalność:

1. nienależyty nadzór Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. niejedolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Uwzględnianie w każdym przypadku - podczas obliczania dochodu osób pobierających świadczenia z ZUS – w sprawach, w których wynika konieczność obliczania dochodu rodziny wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne.
2. Dokonywanie weryfikacji w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego (CBB) posiadania uprawnień do otrzymania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (sprawdzanie w systemie, czy na dziecko nie zostało już pobrane takie świadczenie w innej jednostce).
3. Pouczanie świadczeniobiorców – a w szczególności pobierających zasiłek pielęgnacyjny – w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia rodzinne oraz o konieczności zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami.
4. Dokonanie weryfikacji lat składkowych świadczeniobiorców w zakresie nabycia przez nich uprawnień emerytalno-rentowych spowodowanych zmianą przepisów w tym zakresie - od 1 października 2017 roku - art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (wprowadzonej ustawą z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz.U. z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.).
5. Realizowanie zadania wynikającego z art. 41 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm. („Informacje zawarte w raportach, o których mowa w ust. 1-6, płatnik składek przekazuje ubezpieczonemu w podziale na poszczególne miesiące, za rok ubiegły do dnia 28 lutego roku następnego, na piśmie lub za zgodą ubezpieczonego - w formie dokumentu elektronicznego - w celu ich weryfikacji”) w stosunku do osób – za które opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne.

6. Dokumentowanie w aktach osób - za które odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne - występującego stanu faktycznego w zakresie posiadania przez świadczeniobiorców uprawnień do opłacania składek zdrowotnych - wynikających z art. 66 ust.1 pkt 28 z uwzględnieniem art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.) – w części podlegania/niepodlegania członka rodziny świadczeniobiorcy obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.
7. Informowanie świadczeniobiorców w sposób udokumentowany o opłacaniu lub nieopłacaniu - z podaniem przyczyny - za nich składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Proszę Panią Dyrektora o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)